

جامعه نیکوکاری ابرار

گزارش

کارگاه برنامه ریزی مشارکتی و توانمندسازی روستایی

شهرستان دیواندره استان کردستان

تهیه و تنظیم: هادی ویسی- محمد عباس ولایتی- محمد تقی شریعتی

زمان: ۲۳۰ تا ۲۴ دی ماه ۱۳۹۵

مکان: جهاد کشاورزی دیواندره

به نام خدا

مقدمه:

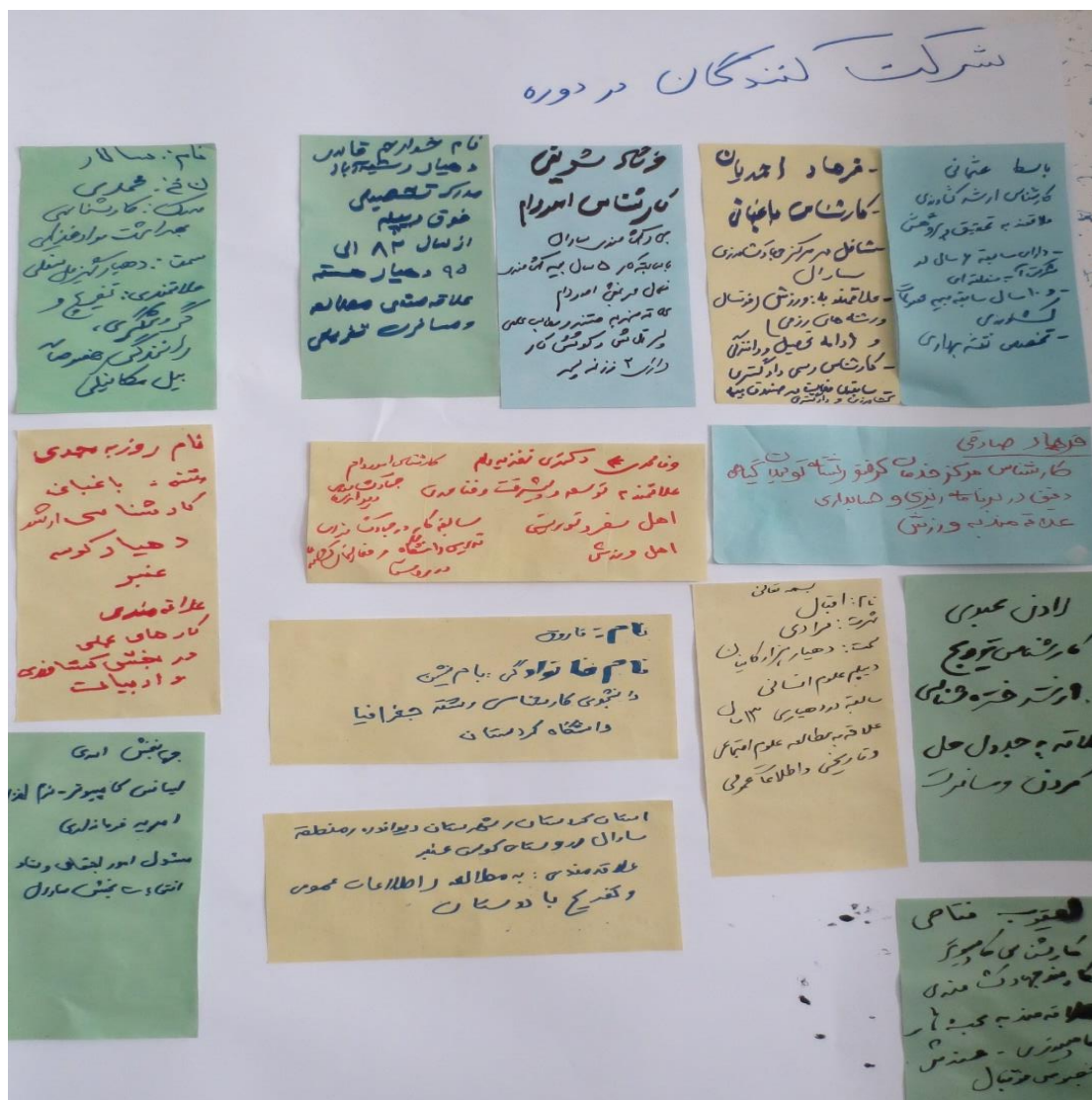
کارگاه آموزشی برنامه ریزی مشارکتی و توانمندسازی روستایی به مدت ۳ روز با همکاری جهاد کشاورزی و فرمانداری در اداره مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان دیواندره در تاریخ ۹۵/۹/۳۰ شروع شد. در این کارگاه ۳۰ نفر از دهیاران دهستان سارال، کارشناسان مرکز جهاد کشاورزی و بخشدار سارال، چند نفر از دهیاران سایر روستاها و کارشناسانی از جهاد کشاورزی شهرستان شرکت داشتند. هدف برنامه؛ بحث و گفتگو در مورد رهیافت، اهداف، راهبردها، روش ها، ضرورت، پیش نیازها، ساختارها، و دستاوردهای برنامه ریزی مشارکتی برای توسعه پایدار روستایی بود. در این کارگاه شرکت کنندگان تکنیک های ارزیابی مشارکتی، تسهیلمگری و کارت خوانی، مسئله یابی، اولویت نیازها، مقایسه زوجی مسایل و مشکلات، مشارکت مردم در فرآیند توسعه روستایی، تسهیلمگری و ویژگی های یک تسهیلمگر، نحوه ارتباط با جامعه محلی و روستایی و با تسهیلمگران دوره آقایان دکتر ویسی و دکتر شریعتی را تمرین و انجام دادند. برنامه ریزی کارگاه شامل؛ تهیه و تدوین سرفصل ها، دعوت از شرکت کنندگان، هماهنگی و مقدمات در روزهای قبل انجام شده بود. روز اول بخاطر برف سنگین با وقفه ای کوتاه آغاز شد.

یادآوری ۱.

پیش از ترغیب و دعوت یک گروه به تعیین مشکلات و مسایل، بهتر است به هر یک از آنها فرصت داده شود تا همدیگر را بشناسند و امیدها و ترس های خود را درباره فرایندی که با آن مواجه اند بیان کنند. علاوه بر این، می توان به گروه شانس تبیین مجموعه قوانین زمینه ای خودشان برای کارگاه یا برنامه جمعی را داد. فرایند معرفی یا گروه بندی به این دلیل مهم است که آهنگ روند پیگیری کار را تنظیم می کند و جمود اولیه جلسه را در هم می شکند و شرکت کنندگان را برای مشارکت فعال آزاد می گذارد. بنابراین مهم است که هر فردی احساس کند مشارکت وی حمایت و تشویق می شود و اینکه تمرین های آشنایی به صورت شادی بخش اجرا می گردد.

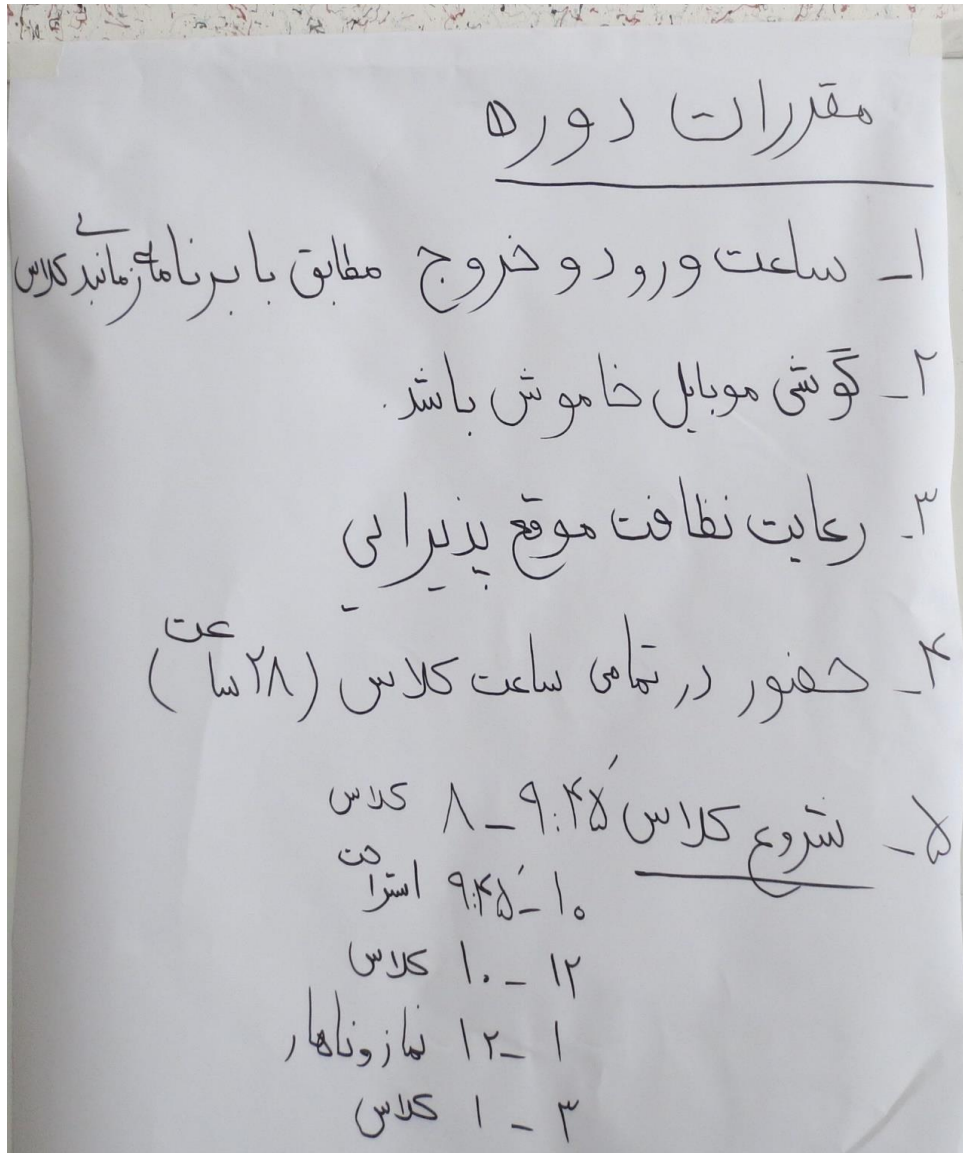
آشنایی

یدین منظور از هر یک از شرکت کنندگان خواسته شد تا هر دو نفری که با هم آشنا هستند، یکدیگر را با صدای بلند معرفی کنند و این مشخصات را به همراه علایق و حساسیت های خود بر روی یک کاغذ بنویسند. سپس افراد برگه های مشخصات را بر روی یک برد پیش بینی شده نصب کردند که در روزهای بعد بتوانند به دوره کردن مشخصات سایر افراد بپردازند.

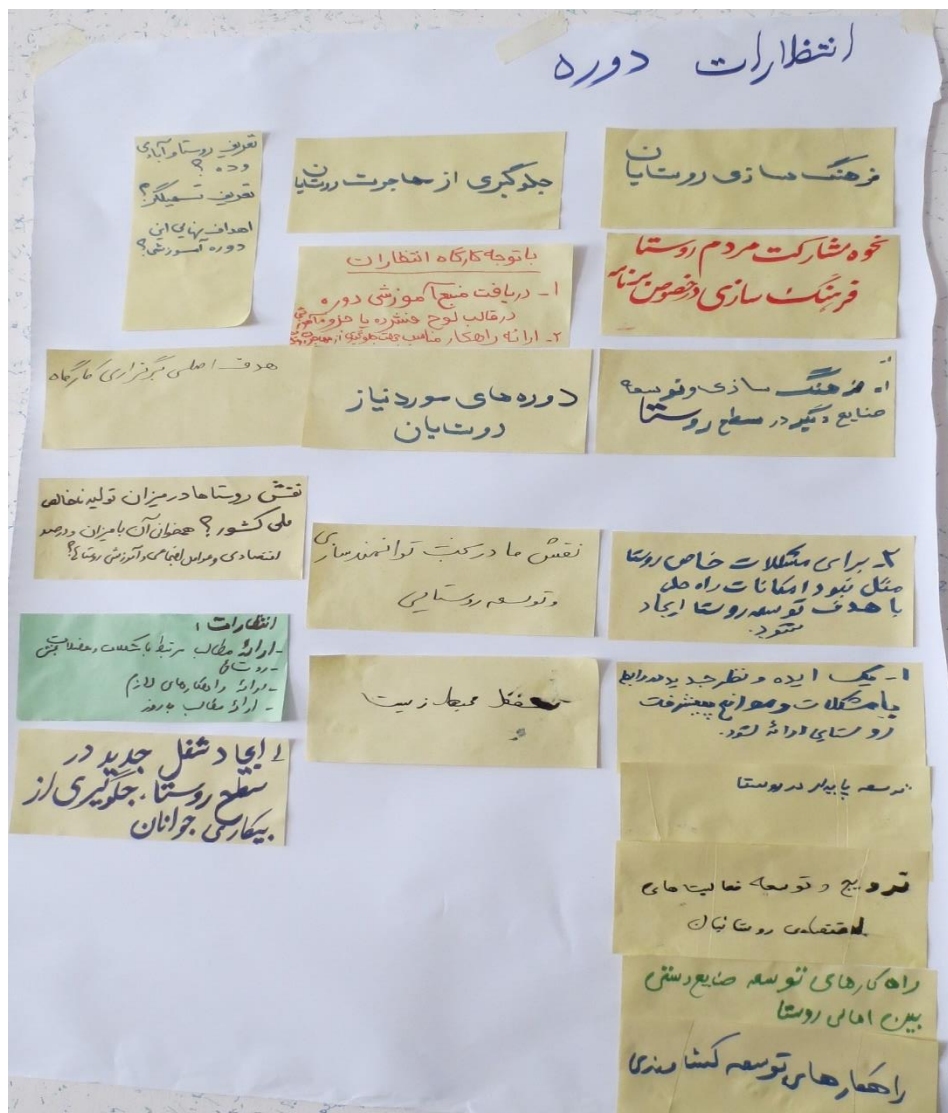
مقررات

موفقیت هر کارگاه مشارکتی بستگی به رعایت اصول و قوانینی دارد که باید اعضا در ابتدای کارگاه بر روی آن به اجماع برسند. در این زمینه از شرکت کنندگان خواسته شد تا در مورد زمان شروع و خاتمه کارگاه نظر دهند. بعد از بحث و بررسی آنها در مورد موارد زیر به توافق رسیدند. موارد بر روی یک کاغذ بزرگ نوشته شد و در ورودیه سالن کارگاه نصب گردید.

انتظارات

افراد با اهداف و انتظارات مختلفی در کارگاه شرکت می کنند. در این رابطه لازم است که تسهیلگر از آنها آگاه شود و برنامه را بر اساس آن پیش ببرد و در صورتی که تحقق انتظارات ممکن نیست در مورد آنها در گروه بحث شود و تعدیل گردند. در این رابطه برای مثال طبق انتظارات شرکت کنندگان ضمن هماهنگی با مرکز آموزش مقرر شد که گواهی شرکت در کارگاه آموزشی داده شود. برخی از انتظارات بیان شده توسط شرکت کنندگان به شرح زیر است:

روش‌ها و رهیافت‌های مشارکتی

روش‌شناسی‌های مشارکتی در پاسخ به مشکلات پایداری توسعه‌یافته‌اند و شامل کاربرد فرایندها و ابزارهایی می‌شوند که به عاملان خارجی مانند سازمان‌های توسعه‌گر و دولت‌ها فرصت می‌دهند تا با جوامع بر ای رسیدن به راه‌حل‌های پایدار و پذیرفتنی برای مشکلات توسعه همکاری کنند. روش‌شناسی‌های مشارکتی یادآوری می‌کنند که مردم خود جوامع بهترین موقعیت را برای تصمیم‌سازی‌هایی دارند که بر زندگی آنها تأثیرگذار است. رهیافت‌های مشارکتی ذاتاً مهارت‌ها، دانش، تجارب و فرهنگ طبقات اجتماعی را باور دارند و بر مبنای آنها ابداع شده‌اند. به عبارتی، این روش‌ها برای طراحی و اجرای اهداف توسعه خود مردم محلی ابداع شده‌اند. لازم به ذکر است که روش‌های مشارکتی به عنوان فرایندهایی که طی آنها مردم با خواسته‌های مشروع (دست‌اندرکاران) ضمن تأثیرگذاری، به تسهیم کنترل بر فعالیت‌های توسعه‌ای و تصمیمات و منابعی که بر زندگی‌شان تأثیر می‌گذارد می‌پردازند، تنها بخشی از فرایند گسترده‌تر توسعه مشارکتی با ویژگی‌های زیر هستند:

- دست‌اندرکاران در همهٔ مراحل چرخهٔ پروژه توسعه وارد می‌شوند.
- نقش جامعهٔ مدنی در فرایند توسعه ارتقا می‌یابد.
- از مشارکت واقعی و سودمند همگان، به ویژه کسانی که بیسوادند، کمک گرفته می‌شود.
- الزام همگان به فراهم کردن فرصت مشارکت دست‌اندرکاران واقعی، به صورتی که بخشی از هر فرایند رایج توسعه شوند.

روش متعارف

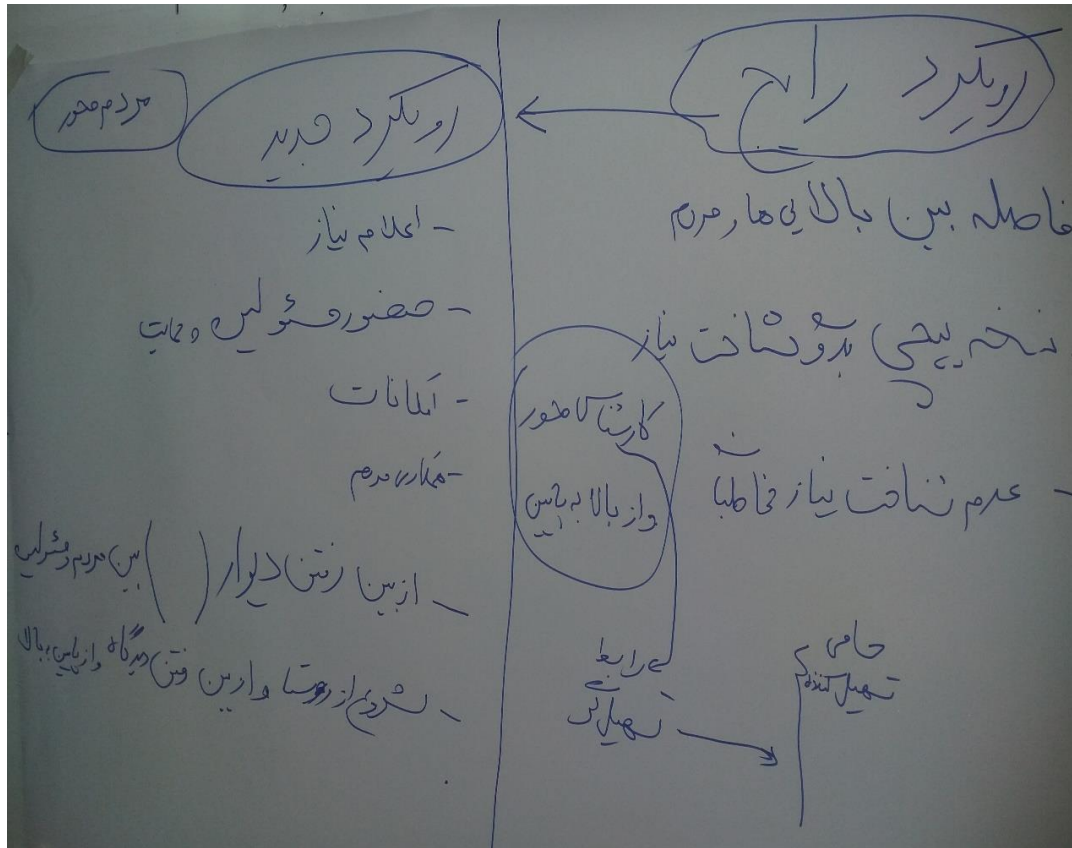

روش‌شناسی مشارکتی

تفاوت روش‌های مشارکتی و روش‌های رایج و سنتی

فعالیت: رویکرد مشارکتی

بازی (۱): خمیر و مجسمه

این بازی با هدف نشان دادن عملی تفاوت رویکردهای رایج و مشارکتی و برای شروع بحث در مورد مفهوم مشارکت و سطوح آن، از شرکت کنندگان اجرا شد و از شرکت کنندگان خواسته شد در گروه های دو نفر به نوبت نقش مجسمه ساز و خمیر را ایفا کنند و هر بار یکی نفر مجسمه ساز و یک نفر خمیر شود و به هر شکلی که مایل هستند طرف مقابل را شکل دهند. بعد از چند باز تغییر نقش افراد، از افراد خواسته شد تا در باره احساس خود در هر دو نقش بحث کنند. سپس نتایج به شرح زیر ثبت گردید. در پایان اینگونه نتیجه گیری شد که در رهیافت های مشارکتی مردم روستایی خمیر نیستند و کسی قرار نیست آنها را شکل دهد بلکه آنها دارای منابع و دانشی هستند که می توانند از آن برای تغییر شرایط استفاده نمایند، اگر کسانی به عنوان تسهیل گر این توانمندا را شناسایی و زمینه تحقق آنها را فراهم نماید.

به عنوان خمیر

حس پوچی می کردم.

برخی مواقع حس دردناکی داشتم

برخی شکل را به علت مشکلات بدنی نمی توانستم به خودم بگیرم.

به عنوان مجسمه ساز

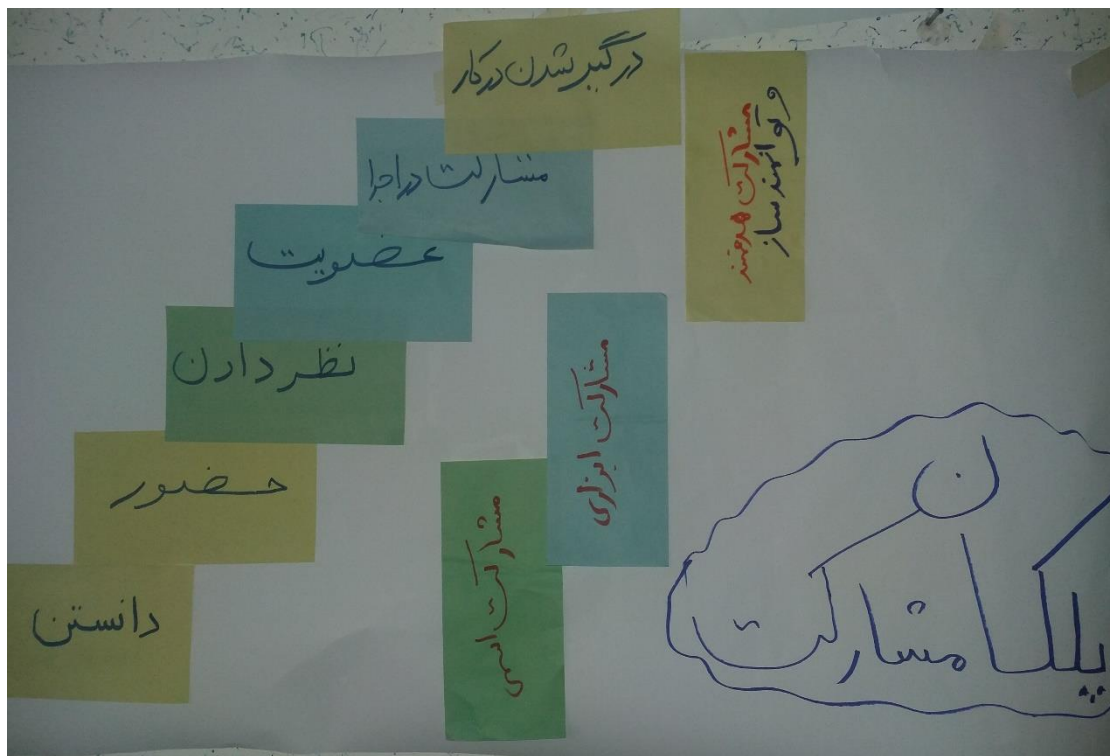
حس قدرت داشتم

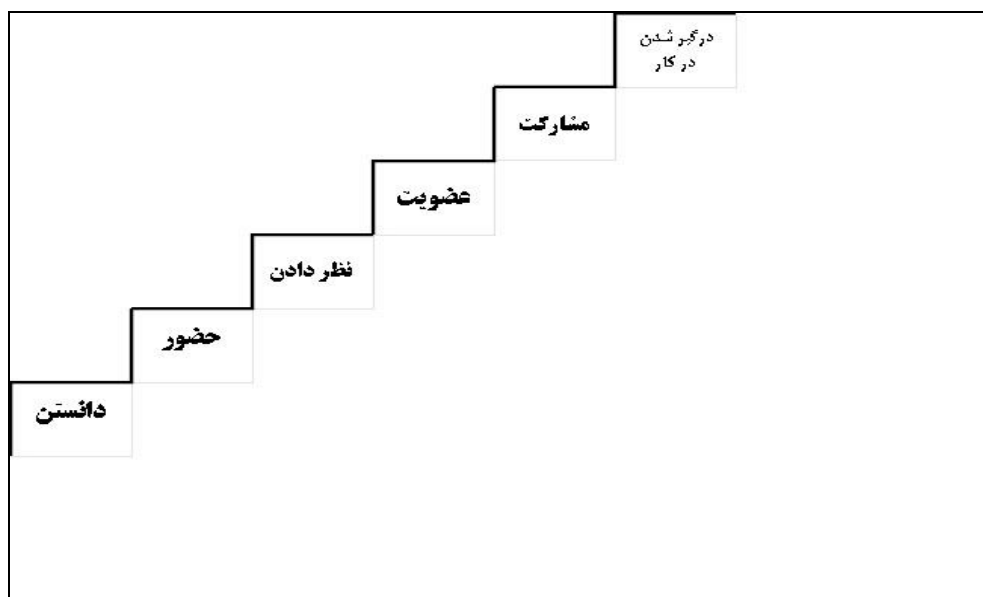
در برخی موارد شکل مورد نظر من را به خود نمی گرفتم.

مشارکت چیست؟

مشارکت یک حق است. یعنی هر یک از افراد یک جامعه حق مشارکت در مدیریت آن را دارند. این حق، داندنی نیست که به شکل یک هدیه یا لطف به افراد یک جامعه اعطا شود، بلکه ذاتی است. هر کسی که در یک اجتماع زندگی می‌کند، حق دارد در تعیین سرنوشت خود دخالت داشته باشد و مسئولین یک جامعه در برابر حق مردم بر مشارکت، این تکلیف را دارند تا مشارکت افراد را تسهیل کنند.

مشارکت یک فرایند است. یعنی یک شبه اتفاق نمی‌افتد. گاهی بر اثر تبلیغات رسانه‌های اجتماعی شاهد مشارکت لحظه‌ای هستیم که تداوم و به نتیجه رسیدن آن نیازمند برنامه‌ریزی و نگاه فرایندی به آن است. فرایند بکارگیری توانمندی‌های فردی یا گروهی اعضای یک گروه برای دستیابی به یک هدف مشترک. در این فرآیند، رفتار آگاهانه، خواست جمعی، پذیرش جمعی، انتخاب و وجود نیازهای مشترک اهمیت دارند. آنچه در یک فرآیند مشارکت موفق مهم است، قبل از هر چیزی، احساس نیاز برای حل یک مشکل، شناخت آن مشکل و انگیزه برای همکاری گروهی است، البته با توجه به میزان دانش و توانمندی افراد و شناخت آنان از توانایی‌ها و امکانات موجود و حداکثر استفاده از آنهاست اما برای طی این فرآیند، باید از پلکان مشارکت بالا رفت.

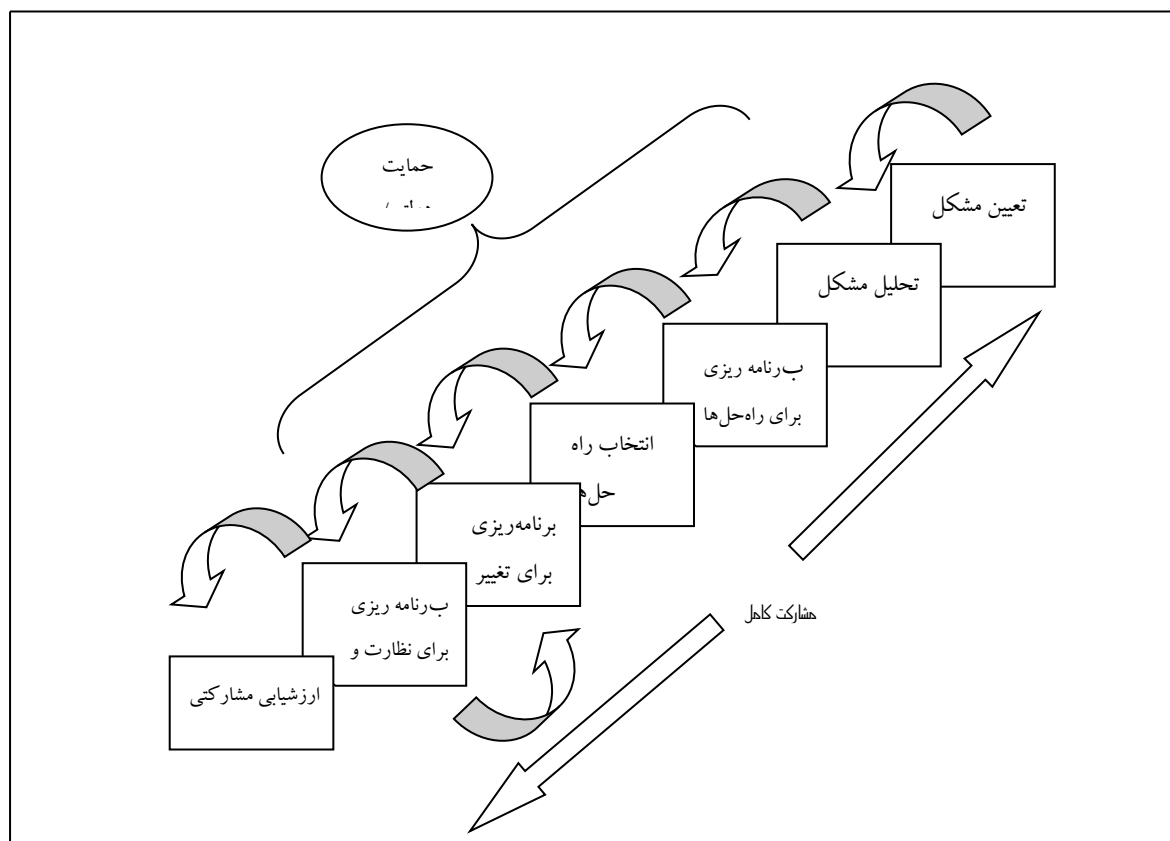
در این پلکان که اولین بار توسط یک جامعه‌شناس اروپایی تحت عنوان نردبان مشارکت معرفی شد، هم مشارکت به عنوان یک مسیر و راه مطرح شده و هم می‌توان درک کرد که مشارکت مرحله به مرحله پدید می‌آید. البته این جامعه‌شناس مشارکت را از بالا به پایین دیده بود، درحالی‌که مشارکت، اتفاقی از پایین به بالاست. نمی‌توان از مردم انتظار داشت که بدون هیچ اطلاعی، مشارکت گسترده‌ای در یک موضوع داشته باشند بلکه اول باید راجع به آن بدانند. پس پله اول، دانستن است. پله دوم حضور است. ممکن است به صورت حضور در جلسات باشد. پله بعدی نظر دادن است. یعنی فرد یا افراد مشارکت‌کننده شروع به نظر دادن می‌کنند. مرحله بعدی عضویت است. یعنی فرد احساس می‌کند که رابطه‌ای بین او و محله‌اش (اگر در کار محله مشارکت می‌کند) یا اجتماعش (اگر مشارکت برای بهبود وضعیت اجتماع است) وجود دارد. در پله بعدی، مشارکت به صورت شرکت جستن در تصمیم‌گیری یا طراحی یک برنامه یا حتی اجرای آن شکل می‌گیرد. پله آخر.....

فرایند برنامه ریزی مشارکتی

در چارچوب فرایند برنامه ریزی مشارکتی که در نمودار زیر نشان داده شده است، هفت مرحله در هر فرایند توسعه مشارکتی پیگیری می‌شود. در واقع، این مراحل جدای از مراحل نیست که نهاد توسعه روستایی

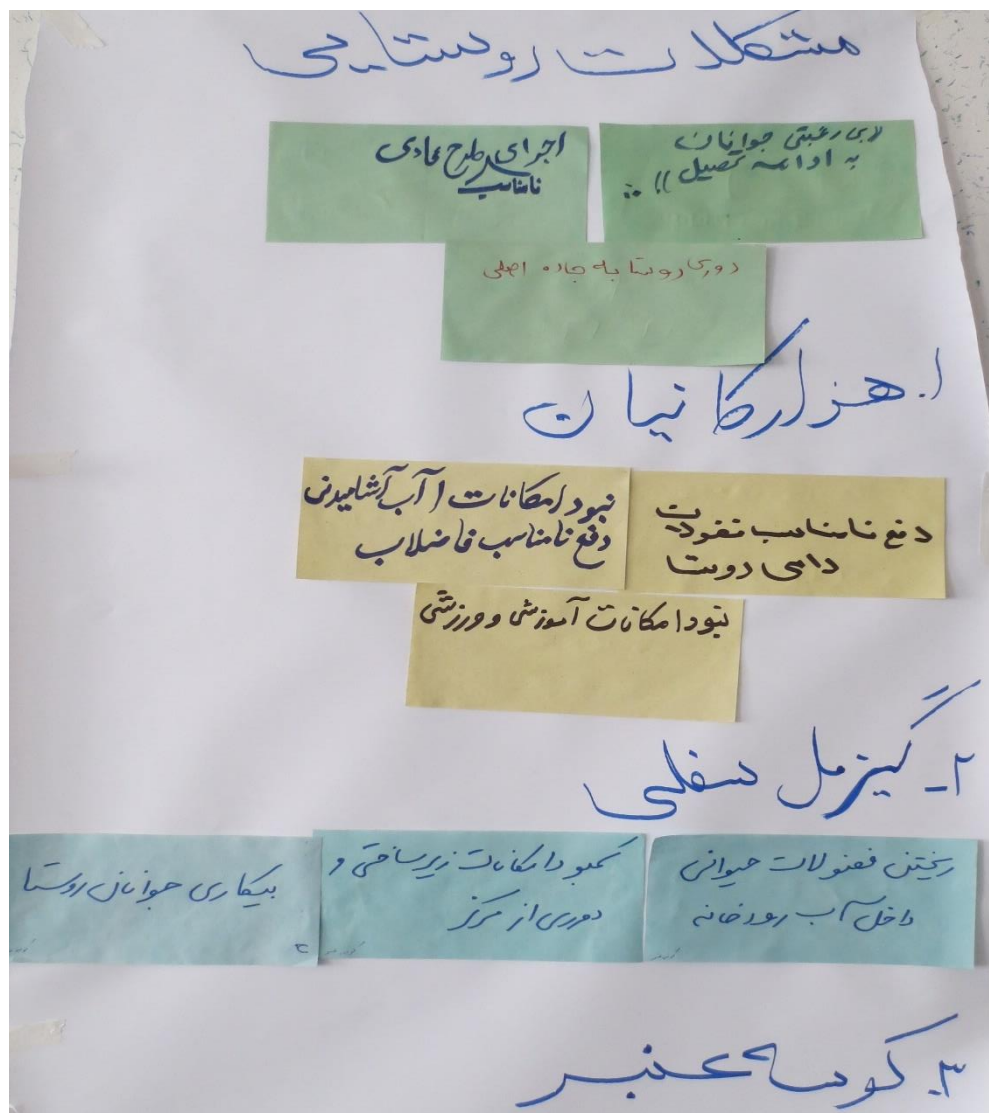
برای رفع مشکلات روستا و حتی یک مهندس شهری با صلاحیت برای رفع مشکل تصفیه سیستم آب- رسانی یک منطقه شهری دنبال می‌کند. تفاوت اصلی در فرایند مشارکتی در این است که این مراحل شامل مشارکت واقعی و کامل همه اعضای جامعه است، به این امید که با حمایت کامل کارگزاران دولتی ذیربط همراه است. هر یک از این مراحل به طور خلاصه در ادامه توصیف می‌شوند.

چارچوب برنامه ریزی مشارکتی

مرحله اول: تعیین مشکل

در این مرحله معمولاً از شیوه باز و انعطاف‌پذیر برای واکاوی و کشف مشکلات واقعی جامعه روستایی استفاده می‌شود. بدین منظور در مرحله اول از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا مشکلات روستاهای مورد نظر در منطقه سارال را فهرست کنند سپس آنها را به ترتیب اهمیت اولویت بندی کنند.

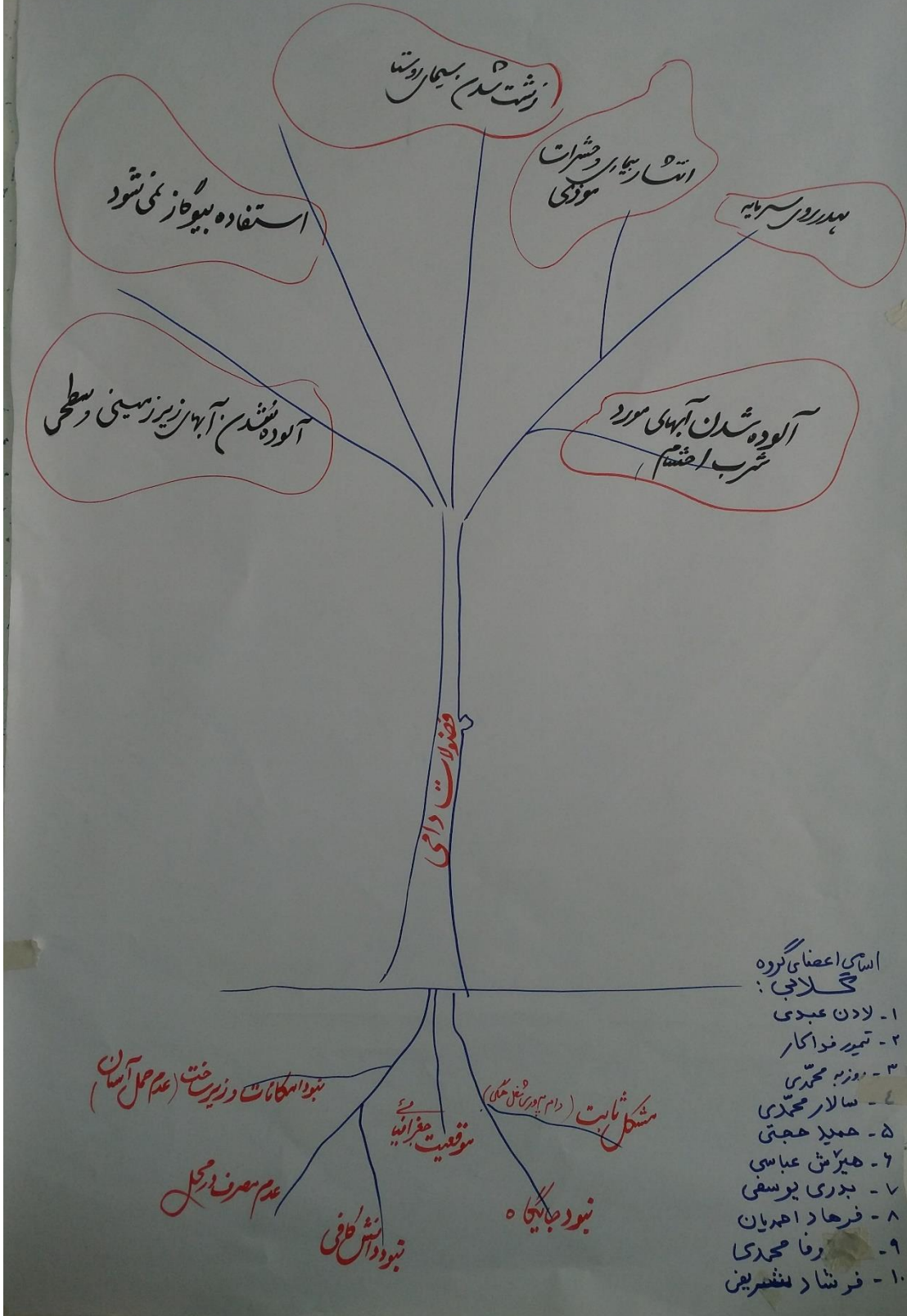
مرحله دوم: تحلیل مشکل

مشکلات تعیین شده با استفاده از شیوه‌هایی تحلیل می‌شوند که به گروه در تعیین زمینه مشکل و آثار واقعی مشکل، مشکلات و عوامل مرتبط دیگر کمک می‌کند. بدین منظور در این بخش از کارگاه شرکت کنندگان در چهار دسته گروه بندی شدند و هر یک یکی از مشکلات را با روش درخت مشکل تحلیل کرد. در این رابطه هر گروه مشکل را در بخش ساقه درخت قرار داد و در بخش ریشه علل مشکل و در بخش شاخه و میوه اثرات کوتاه و بلندمدت مشکل را مشخص کردند.

دفع نامناسب فعلیات	بیماری حیوانات روستا	بیماری حیوانات برای اوزل	بیماری حیوانات برای اوزل	بیماری حیوانات برای اوزل
دفع نامناسب فعلیات ادامه تکمیل = ۰	دایمی روستا *	○	+	تکمیل *
بوزدر رفت = ۳	☆	○	+	تکمیل *
بیماری حیوانات = ۲	+	+	×	تکمیل *
دفع فعلیات = ۱	○	×	×	تکمیل *
	×	×	×	تکمیل *

گروه گلادی ۹۵/۱۵

مرحله سوم: برنامه ریزی برای راه حل ها

در این مرحله هر گروه در یک بررسی کامل طی فرایندی موارد زیر را تعیین کرد:

☑ راه حل ها و پروژه ممکن و قابل اجرا برای هر مشکل

☑ اثرات نسبی هر راه حل بر مشکل

☑ منابع ممکن (افراد، مواد، پول و غیره) که برای هر راه حل مورد نیاز است.

راه حل مشکلات		بود زیر ساخت
	مطالب آموزشی مردم از طریق تورای و دهیار	توزیع نامناسب بودجه
	برگزاری دوره ها آموزش و توجیهی	عدم مشارکت مردم
ایجاد پتگاههای اقتصادی کوچک زود بازده با توجه به قابلیت منطقه	ایجاد اشتغال در روستا جذب سرمایه گذار معوث کارگاه تولیدی بازگویی از خانها فروش	فقر اقتصادی مهاجرت میکاری
اجرای طرحهای هادی روستایی محدودتری از تجهیزاتی (زود بازده)	ایجاد پایگاه مختص دست زیاده و پسماندها مختصان دست مزون زیاده	آلودگی محیط زیست
	ایجاد صندوق رقاهای و تقارنی و قرض السنه روستایی	تقریب موانع
ایجاد اشتغال برای مردمان	برگزاری کلاسهای توجیهی و آموزش مشاوره در زمینه ازدواج و اقتصاد ایجاد اماکن تفریحی و ورزشی	افزایش طلاق و امیاد

مسئله	راه حل مشکلات
نبود جایگاه	ایجاد جایگاه مناسب در هندتظار
نبود دانش کافی	آموزش کارکنان مردم از طریق کلاسها و آموزش
عدم مصرف در محل	۱- مصرف در وزارت در مراکز ۲- تولید در مراکز کسب و کار
نبود زیرساخت حمل	تهیه وسایل داد و ستد مناسب برای حمل آسان
موقعیت روستا (توبوگرافی)	سرپوشش کرده کردن قسمت از رودخانه در روستای ترسب رودخانه (کوسه منبر)

چهارم: برنامه ریزی برای تغییر

در ادامه، راه حل های انتخاب شده بررسی و موشکافی می شود و جزئیات طرح های اجرایی در قالب یک پروژه مشخص گردید و از افراد خواسته شد مراحل پیشنهاد و نقش آفرینان و منابع مورد نیاز را مشخص نمایند.

مشارکت مردم در تصمیم گیری و برنامه ریزی طرح

تأمین منابع مالی

- ۱- خرخانوار صد هزار تومان
- ۲- خانوار فقیر تأمین نیروی کار
- ۳- دهیاری تأمین ۵۰۰۰۰۰ لوله از بودجه دولتی

نگهداری و بهره برداری پروژه

تأمین هزینه نگهداری و نظارت عوارض محلی (به حساب دهیار رشید آباد)

نحوه بهره برداری خانوار جدید

خرخانوار جدید ۱۵۰۰۰۰ لوله برای خرید انشعاب جدید

در زمان گرفتگی در هر محله کمانی محله موظف به رفع گرفتگی با هزینه خودش

پروژه کیزیل

خرید یک دستگاه بیل مکانیکی بکوه کوه در تاریخ ۹۴/۱۲/۲۵

مشارکت مردم در اعلام نیاز،

خود بیل با هزینه ۱۷۵ میلیون، ۳ میلیون

آن دهیاری پرداخت کرده که از فصل مالی دهیاری

که انجام کارها سطح روستا از حمل فضولات، کانال کشی و غیره

پول بدست آمده به خرج عمرانی روستا از هزینه آن یارک کودک

مدرکته

۱- فرهاد احمدیان
۲- سیدالار محمدی

مرحله ششم: برنامه‌ریزی برای نظارت و ارزشیابی

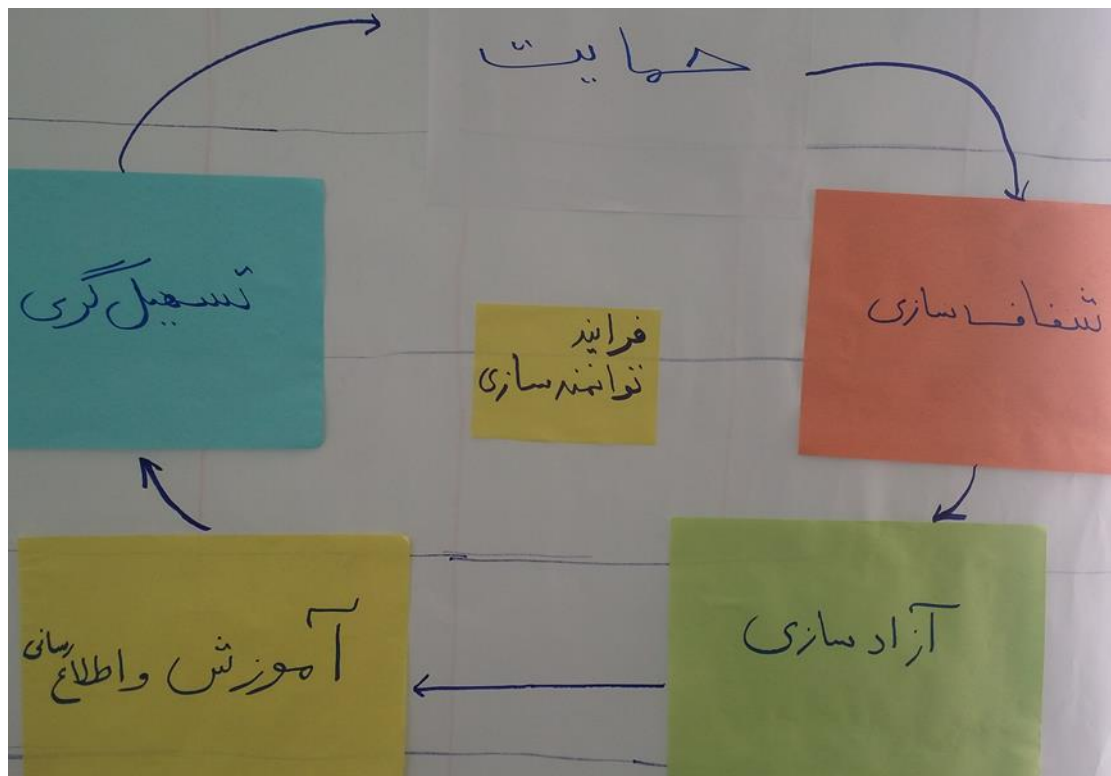
پیش و در زمان مراحل اولیه اجرا، یک طرح در موقعیتی قرار می‌گیرد که باید جامعه را در نظارت و ارزشیابی پیشرفت، اثر، موفقیت و شکست فرایند اجرایی یاری دهد. این طرح‌ها باید در صورت نیاز شامل تمهیداتی برای اصلاح فعالیت‌ها باشند.

مرحله هفتم: ارزشیابی مشارکتی

در این رابطه تشریح گردید که پس از اجرا، خواه موفقیت آمیز یا ناموفق، جامعه باید ارزشیابی مشارکتی و صادقانه‌ای از فرایندها به عمل آورد. این ارزشیابی جامعه را در تعیین هرگونه اقدامی که تا حدودی مورد نیاز است کمک می‌کند. همچنین به آنها در یادگیری از فرایندها برای ارتقای فرایندهای توسعه‌ای آینده یاری می‌دهد.

فرایند توانمندسازی

توانمندسازی فرایندی است که افراد جامعه از راه آن، از نیازها و خواسته‌های خود آگاه شده، نوعی اعتماد به نفس و خوداتکایی را برای برطرف کردن آن نیازها به دست می‌آورند و براساس آن از توانایی الزم برای تحقق هدفهای خود برخوردار میشوند. در تعریفی دیگر توانمندسازی یعنی اینکه مردم باید به سطحی از توسعه فردی دست یابند که به آنها امکان انتخاب بر اساس خواسته‌های خود را بدهد. توانمندسازی، فرایند پیوسته‌ای است که بر اساس آن افراد یک جامعه از نوعی خوداعتمادی برخوردار شوند و قادر به ارزیابی درست و شناخت واقعی خویش باشند و از تواناییها و قابلیت‌ها، برای رسیدن به هدفهای خود آگاه شوند و بتوانند با افزایش توانمندی خود به هدفهای مورد نظر دست یابند.

تبیین نقش جامعه نیکوکاری ابرار به عنوان تسهیلگر و حمایت‌گر

در این بخش بعد از تشریح فرایند توانمندسازی، نقش جامعه نیکوکار ابرار به عنوان یک تسهیل‌گر و همچنین حمایت‌گر در صورت اعلام نیاز جامعه محلی به شکل مختلف با ذکر مثال‌هایی از محمدآباد پسکوه تبیین گردید. و بر نقش محوری و کلیدی خود مردم محلی در همه مراحل تأکید شد.

تسهیلگری

تنها عامل اساسی برای تسهیلگری موفق در روش‌شناسی‌های مشارکتی خودتان هستید. تسهیل‌گر مشارکتی بودن با کارگزار میدانی سنتی یا آموزش‌گر بودن کاملاً فرق دارد. این بدین معنی است که شما مجبور خواهید شد گستره‌ای کلی از عادات و روش‌هایی را که به آن وابسته‌اید کنار بگذارید. در این راه، شما نه تنها نقش بزرگی در دستیابی به منافع توسعه مشارکتی خواهید داشت، بلکه خودتان را مقام مصلحی بزرگ خواهید یافت. کار توسعه مشارکتی مزایایی فوق‌العاده دارد و نسبت به جایی که شما در آن به عنوان عاملی خارجی همه برنامه‌ریزی، طراحی، اجرا، نظارت و ارزشیابی را انجام می‌دهید به گواهی بسیار آشکار صاحب‌نظران به مراتب کمتر از رهیافت توسعه بالا به پایین نیازمند پاداش است.

وظیفه تسهیل گر

یک تسهیلگر در مردم اعتماد بآ نفس ایجاد می کند تا:

۱- جا در کنند که حرف و عملشان هم است.

۲- قاده شوند تا نسبت به تغییر وضعیت خود تده بردارند.

۳- بتوانند راحت نظر خود را بیان راز حق خود دفاع کنند.

۴- میل به مشکلات نه فرارند توسعه داشته باشند.

تسهیل گری :

تلاشی است برای رفع موانع

مشارکت به منظور فراهم نمودن

زمینه برای شرکت همه افراد با

سلیقه شخصی از طریق

۱- هدلی

۲- خوب گوش دادن

۳- احترام مثبت

۴- ...

تسهیل گری: یعنی آسان نمودن درخواست فردی که درخواستی نموده. برای زودتر به هدف رسیدن.

۲- یعنی روشن نمودن راه و روش رسیدن به هدف.

۳- یعنی ارائه بهترین روش که در زمان حال یا طبق نیاز و قابل اجرا و ممکن باشد

۴- تسهیل گر میتواند فرد، گروه و یا دولت نیز باشد.

۵- تسهیل گر میتواند پروژه، مشکل و یا مسدود منطقه ای که میخواهد فعالیت نماید

را بشناسد و راه حل خوب و مناسبی برای حل مشکل و یا لااقل کم کردن مشکل ارائه دهد.

۶- تسهیل گر میتواند در اجرای بهتر پروژه مشارکت نماید.

۷- تسهیل گر میتواند آموزش های لازم را به جامعه هدف ارائه دهد.

تسهیل گر چکار می کند:

۱- نگاه از بالا به پایین نمی کند

۲- تسهیل گر بدون هماهنگی کاری نمیتواند بکند

۳- - - - - حل مشکل نیست

۴- - - - تفاوت در بین اعضا، جامعه هدف قابل شلی شود (تبعیض)

تسهیل گر چکار نمی کند:

۱- تسهیل گر نگاه از پایین به بالا دارد

۲- تسهیل گر عجله نمی کند

۳- تسهیل گر با اطلاعات کافی وارد عمل نمیشود

۴- تسهیل گر جامعه هدف را خیمه فرض نمی کند و باید انعطاف داشته باشد

اعضای گروه: محیطی نقشه کشی - حمیه محبتی - حمده یعنی - نینور فدایان
فرش دشمنین - کیهان سعیدی

تسهیلگری مانند آموزش دادن نیست. آموزش فرایند رسمی بازنمایی مهارت‌هاست. نقش شما به عنوان یک تسهیلگر استفاده از روش‌های مشارکتی برای شرکت دادن مردم در:

- ✓ تبیین مسائلی است که برای آنها مهم است،
- ✓ بیان مشکل است،
- ✓ تحلیل مشکل است،
- ✓ تعیین راه‌حل‌های احتمالی است،
- ✓ انتخاب اقدام مناسب است،
- ✓ تدوین طرحی برای اجرای راه‌حلی است که تعیین شده و با آن موافق اید
- ✓ ارزیابی معیارهای نظارت و نتایج طرح است.

تسهیلگری یعنی چه؟

از دولت به معنی آسان کردن کار برای شهروندان
تسهیلگری توانی یک فرد یا مؤسسه باشد
- توانایی ایجاد محیطی برای تفاهم، مشارکت و بحث تبادل نظر مردم

تسهیلگری چیست؟

- قابل اعتماد، آشنایی کار، توانایی شناسایی نیازها
- روابط مستقیم، عمومی قوی، حسن خلق، صبور، مسلط به مباحث
- روشهای آموزش، مردم بودن - قدرت بیان، آشنایی با راه‌حل‌ها

چکار نمی‌کند	تسهیلگر چکار می‌کند
<ul style="list-style-type: none"> به حرف مردم گوش بدهد تماشا خودش حرف نزند بین مردم فرق و تفاوت نگذارد سرمایه‌گذاری نمی‌کند حکارتی، اخلاقی، گفتار و کردار وجود دولت در انجام نمی‌دهد به جای گروه حرف نمی‌زند تصمیم نمی‌گیرد، حرف نمی‌زند کند با لایه پایین نگاه نمی‌کند 	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش می‌دهد - ارتباط بین دولت و مردم - ایجاد مشارکت - ایجاد محیط دوستانه همراه با اعتماد برای ابراز آراء و نظرات و پیشنهادات مخاطبان - هدایت و آگاه کردن گروه هدف به بحث احساس و درک نیازهای واقعی و نامشروع کردن هدف + سازماندهی عقاید آراء و نظرات گروه هدف به سمت کار مشترک و نیاز واقعی جامعه + کند

گروه‌های زیرمجموعه

- ۱- آقای گروه
- ۲- خانم دارایی
- ۳- آقای احمدیان
- ۴- آقای ولایی
- ۵- آقای قادری
- ۶- سالار محمدی

مسئله - اول - عنبر ۱

۱- تسهیل گیری چیست؟ تسهیل گیری یعنی آسانکاری برای برآین
 بردن موانع برای رسیدن به هدف

۲- تسهیل گر کیست؟ تسهیل گری می تواند فرد، گروه یا مؤسسه باشد

۳- تسهیل گر چه کارها انجام می دهد؟ الف) حضور در عرصه برای جلب اعتماد
 ب) انتقال تجربه و تخصص خود به گروه هدف
 ج) آموزش مباحث بر اساس نیاز گروه هدف
 د) شناسایی رهبران محلی برای پیشبرد اهداف که در آینده این
 افراد بتوانند تسهیل گری محلی باشند
 ه) تسهیل گری با کمک افراد محلی یا بسط منطقه را شناسایی و
 با کمک آنها می تواند پتانسیلها بالقوه را به بالفعل تبدیل
 نماید
 و) تسهیل گر بر اساس نیاز منطقه و با کمک مردم هدف نقش می کشد
 ز) حمایت و تشویق سازمانها و مسائل مربوط به هدف

۴- تسهیل گر چه کارهایی را انجام نمی دهد؟
 الف) کارها و آموزشها خود را بجای پیش ببرد که می فرزند، و اگر این
 و رسوم منطقه قضاقت نداشته باشد
 ب) فعالیتهایی که ریسک بالایی دارد و مستقیم تمایز
 (ج)

**تسهیل با برپا می آید
 نه ماهر داد**

یک تسهیل‌گر خوب نباید:

- به گروه جهت دهد.
- اطلاعات را بدون فرصت دادن به گروه جهت بررسی و سپس درخواست ارائه اطلاعات، ارائه دهد.
- به گروه آن چیزی را که باید انجام دهند توصیه کند یا بگوید.
- در باره آنچه که پاسخ صحیح دادن به آن مشکل است فرضیاتی ارائه دهد.
- در مورد سطح درک و دانش گروه قضاوت کند.
- گروه را اصلاح کند.

این بدین معنی نیست که به عنوان یک تسهیلگر اکراه دارید، بلکه حاوی این پیام ساده است که نقش شما باید دوباره تعریف شود؛ نقش تسهیلگر این است که:

- مشوق مشارکت باشد..
- محیطی توانمند ایجاد کند به نحوی که هر کس در همکاری و ارائه نظر احساس آرامش کند.
- برای فرایند مشارکت و نه راهنمایی به سوی راه حلی خاص به ارائه رهنمود بپردازد.
- اطلاعات فقط در هنگام نیاز ارائه دهد.

به خاطر داشته باشید که تنها راه حل مناسب برای یک مشکل، راه حلی است که جامعه با استفاده از اطلاعات حمایتی ارائه شده توسط شما در هنگام نیاز به آن دست یافته است. به عنوان یک بیرونی، شما نمی‌توانید شرایط مردم محلی را به شکلی که خودشان می‌توانند درک کنید. موضوع این نیست که شما چقدر نگران و دلوپس هستید.

بخش‌های بعدی مهارت‌های کلیدی مورد نیاز شما را توضیح می‌دهند.

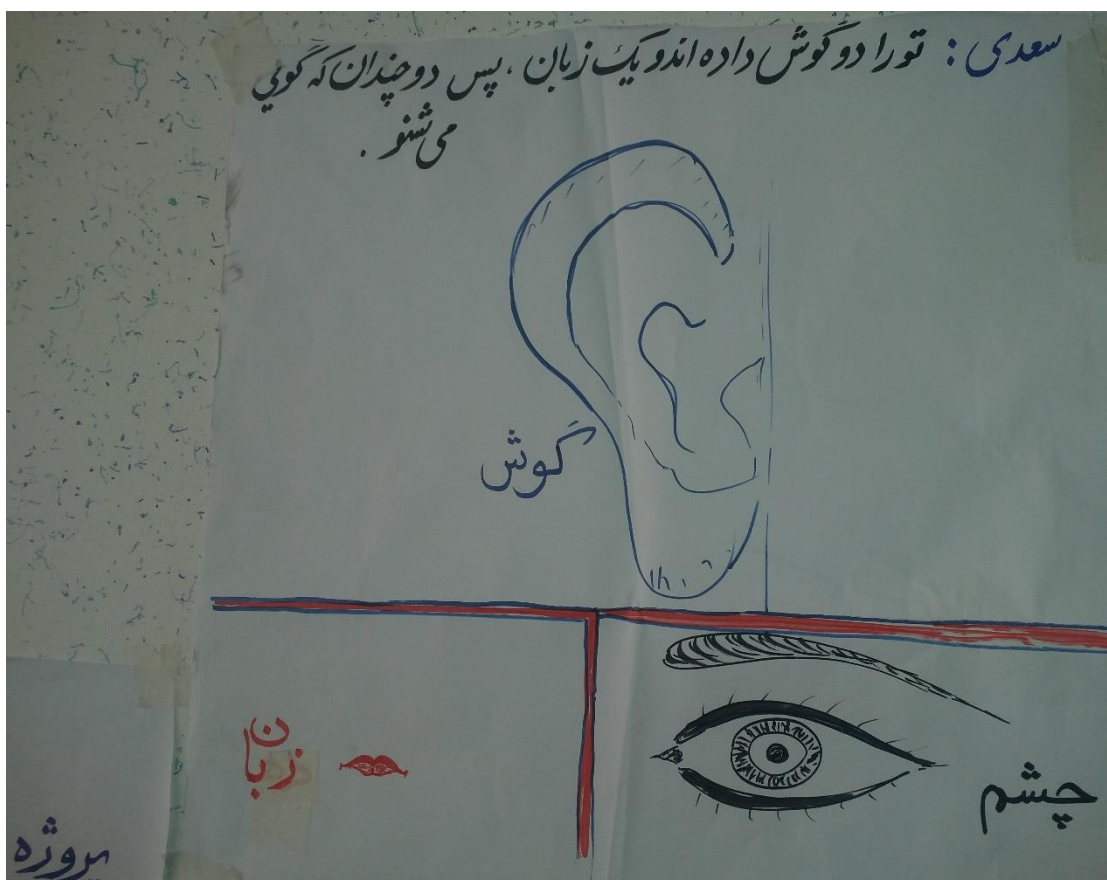
گوش دادن به جای صحبت کردن

تسهیلگر خوب کسی است که ابتدا و پیش از هرکس دیگری مهارت گوش دادن را یاد می‌گیرد. در این خصوص و برای تحقق این موضوع باید به سطح دانش جامعه‌ای که با آن کار می‌کنید توجه ویژه‌ای داشته باشید. به گروهی که با آن کار می‌کنید بنگرید. آنها افرادی شبیه خود شما هستند. بیشتر آنان ممکن است پیرتر یا عاقل‌تر باشند. آنهايي که جوانترند، احتمالاً شاداب‌تر و سرشار از نیروی جوانی و اشتیاق‌اند. این موضوع را مدنظر قرار دهید و با گوش دادن و یادگیری از گروه شروع کنید. این فرایند تکامل شخصی شماست. به آنها اجازه دهید صحبت کنند.

راهنمایی کردن به جای جهت دادن

مهارت دیگری که شما به عنوان یک تسهیلگر باید داشته باشید مهارت هدایت کردن است. به کمک تجربه‌ای که شما برای هدایت یک گروه، طی فرایندی مشارکتی و نه جهت‌دهی آنها به جانب یک راه حل خاص، یاد می‌گیرید، احساس می‌کنید که به علایق آنها توجه شده است. شما باید بتوانید آنها را طی فرایند اکتشافی، مباحثه و تفکر تحلیلی هدایت کنید تا آنها به راه حلی که متعلق به خودشان است برسند.

این فرایند راهنمایی با استفاده از شیوه‌های مشارکتی انجام می‌شوند که انعطاف‌پذیرند. به عبارتی، آنها به گروه اجازه تعیین نتایج خود را در داخل چارچوبی مشارکتی (نمودار ۱۰۲) می‌دهند.

ایجاد محیط مشارکتی توانمند

برای اینکه همهٔ موارد ذکر شده به وقوع بپیوندد، کار مهم شما ایجاد محیطی است که شرکت‌کنندگان در آن احساس کنند می‌توانند آزادانه کمک خود را ارائه دهند، بدون وا همه از:

- خجالت کشیدن،
- تمسخر شدن،
- انتقام گرفتن،
- ایجاد تضاد کردن،
- فاش شدن اطلاعات شخصی.

ارزشیابی و جمع بندی

در پایان کارگاه فهرستی از مطالب مطرح شده طی سه روز کارگاه تهیه شد و از افراد خواسته شد هر کدام به آنها در برگ‌های تهیه شده امتیاز دهند. بعد از ارزیابی مزبور یک جلسه بحث گروهی با دهیاران و اعضای جامعه روستایی و تیم پروژه برگزار شد و در رابطه با فعالیت‌های آنها بعد از کارگاه و مراحل بعدی پروژه تبادل نظر صورت گرفت. در این رابطه مقرر گردید تا در رابطه با رویکرد آموزش داده شده و همچنین نقش ابرار در روستاهای تحت پوشش اطلاع رسانی نمایند. و برای مرحله بعدی که در جوامع روستایی و با حضور جوامع اجرا خواهد شد زمینه سازی لازم را در مورد زمان اجرا، محل سکونت تیم پروژه و... انجام دهند.

نتیجه ارزشیابی پایانی

میزان اهمیت فعالیت‌ها	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
مساله یابی	۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱		
تعریف پروژه	۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱		
تسهیلگری	۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱	۱۱۱		
مشارکت و توانمندسازی	۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱			